

Số: 52-2026 /VAMI

Hà Nội, ngày 9 tháng 7 năm 2026

V/v: Ý kiến đề xuất vụ việc AC03.AD20

Kính gửi: Cục Phòng vệ Thương mại - Bộ Công thương

Căn cứ Quyết định số 3176/QĐ-BCT ngày 27/10/2025 của Bộ Công Thương về việc Điều tra chống lẫn tránh biện pháp phòng vệ thương mại đối với một số sản phẩm thép cán nóng khổ rộng lớn hơn 1.880mm và nhỏ hơn hoặc bằng 2.300mm có xuất xứ từ CHND Trung Hoa, mã vụ việc AC03.AD20;

Căn cứ Quyết định số 612/QĐ-BCT ngày 02/4/2026 của Bộ Công Thương về việc áp dụng biện pháp chống lẫn tránh biện pháp phòng vệ thương mại tạm thời đối với một số sản phẩm thép cán nóng có xuất xứ từ Cộng hòa nhân dân Trung Hoa;

Căn cứ Công văn số 08/2026/CV-VAMI ngày 20/01/2026 của Hiệp hội Doanh nghiệp Cơ khí Việt Nam về việc đề xuất điều chỉnh phạm vi hàng hóa áp thuế vụ việc AC03.AD20;

Căn cứ thực tiễn sản xuất, kinh doanh của các doanh nghiệp cơ khí, kết cấu thép và các doanh nghiệp sử dụng thép cán nóng làm nguyên liệu đầu vào;

Hiệp hội Doanh nghiệp Cơ khí Việt Nam (VAMI) trân trọng có ý kiến như sau:

Hiệp hội VAMI ủng hộ chủ trương áp dụng biện pháp phòng vệ thương mại

VAMI ủng hộ chủ trương của Bộ Công Thương trong việc áp dụng các biện pháp phòng vệ thương mại nhằm ngăn chặn hành vi lẫn tránh và bảo vệ ngành sản xuất thép cán nóng trong nước.

Tuy nhiên, chính sách phòng vệ thương mại cần được xem xét trên cơ sở cân bằng lợi ích của toàn bộ chuỗi giá trị công nghiệp, bao gồm cả ngành sản xuất thép cán nóng và các ngành sử dụng thép cán nóng làm nguyên liệu đầu vào như cơ khí chế tạo, kết cấu thép, đóng tàu, chế tạo thiết bị và công nghiệp phụ trợ.

Việc áp dụng biện pháp đối với nhóm thép tấm cán nóng từ 6mm đến 10mm đang phát sinh nhiều tác động ngoài mong muốn

Thép tấm cán nóng có chiều dày 6mm, 8mm và 10mm là nhóm nguyên liệu đầu vào đặc thù của ngành cơ khí và kết cấu thép, được sử dụng phổ biến trong sản xuất kết cấu thép và cấu kiện công trình có yêu cầu cao về khả năng chịu lực, gia công, hàn cắt, độ phẳng và an toàn kết cấu. Nhóm vật liệu này có yêu cầu kỹ thuật riêng, không thể thay thế bằng các chủng loại thép mà nguồn cung trong nước chưa đáp ứng nhu cầu của doanh nghiệp. Bởi trong nước chưa sản xuất được thép tấm cán nóng và thép cán nóng chỉ có khổ rộng <1880mm.

Doanh nghiệp sản xuất cơ khí đang chịu bất lợi về chi phí nguyên liệu đầu vào

Trong giai đoạn tháng 3–5/2026 (thời điểm các doanh nghiệp ký hợp đồng kết cấu để giao hàng vào tháng 6–7/2026), giá HRC của hai nhà sản xuất trong nước là Hòa Phát và Formosa Hà Tĩnh cao hơn giá HRC tại Trung Quốc khoảng 8%.

Trong khi đó, doanh nghiệp Trung Quốc tiếp tục được hưởng chính sách hoàn thuế khoảng 13% đối với cấu kiện thép xuất khẩu. Sự kết hợp giữa chênh lệch giá nguyên liệu đầu vào và chính sách hỗ trợ của Trung Quốc đã làm giảm đáng kể khả năng cạnh tranh của doanh nghiệp cơ khí và kết cấu thép Việt Nam.

Nguồn cung HRC trong nước chưa đáp ứng yêu cầu của doanh nghiệp hạ nguồn

Theo phản ánh của các doanh nghiệp:

- Hai nhà sản xuất HRC trong nước hiện chủ yếu báo giá theo chu kỳ 01 lần/tháng, chưa đáp ứng yêu cầu chào thầu và chốt hợp đồng của các dự án.
- Việc xác nhận đơn hàng và phân bổ sản lượng còn phụ thuộc vào kế hoạch của nhà sản xuất, khiến doanh nghiệp khó chủ động nguồn nguyên liệu.
- Đối với Formosa Hà Tĩnh, thời gian giao hàng đã kéo dài từ khoảng 45–60 ngày lên 70–90 ngày sau khi thuế lần tránh tự vệ được áp dụng tạm thời, ảnh hưởng trực tiếp đến tiến độ sản xuất và thực hiện dự án.
- Đối với một số chủng loại thép chuyên dụng như Q355B, mức chênh lệch giá so với mức nền SS400/SPHC đã từng được cả Hòa Phát và Formosa Hà Tĩnh điều chỉnh từ khoảng 340 đồng/kg lên 520 đồng/kg sau khi thuế lần tránh tự vệ được áp dụng tạm thời, trong khi mức chênh lệch phổ biến trên thị trường quốc tế chỉ khoảng 340–370 đồng/kg (tương đương 13–15 USD/tấn). Sau khi có ý kiến từ các doanh nghiệp sử dụng HRC, Hòa Phát đã điều chỉnh trở lại mức chênh lệch cũ từ kỳ báo giá tháng 6/2026. Tuy nhiên, Formosa Hà Tĩnh hiện vẫn duy trì mức chênh lệch cao, làm gia tăng chi phí nguyên liệu đầu vào và ảnh hưởng đến khả năng cạnh tranh của các doanh nghiệp cơ khí, đặc biệt đối với các dự án sử dụng khối lượng lớn thép Q355B.

Những thực tế trên cho thấy, trong điều kiện thị trường hiện chỉ có hai nhà sản xuất HRC trong nước, doanh nghiệp hạ nguồn còn hạn chế khả năng lựa chọn nguồn cung. Khi biện pháp phòng vệ thương mại được áp dụng đồng thời với các hạn chế về giá và khả năng cung ứng, chi phí đầu vào của doanh nghiệp cơ khí tiếp tục gia tăng.

Năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp cơ khí Việt Nam đang suy giảm

Thực tế trong tháng 6–7/2026, nhiều doanh nghiệp cơ khí và kết cấu thép Việt Nam phản ánh đã không cạnh tranh được với cấu kiện thép nhập khẩu từ Trung Quốc ngay tại thị trường trong nước. Điển hình là Dự án Molex 3&4 với tổng khối lượng khoảng 17.000 tấn, Dự án Nhà máy nhôm Xingfa (Hải Dương) - khoảng 8.000 tấn,

Dự án Nhà máy sản xuất ô tô OMODA&JAECOO của Geleximco (Hưng Yên) - khoảng 10.000 tấn - Một số nhà máy sản xuất tại Ngọc Lặc (Thanh Hóa) - khoảng hơn 1000 tấn cùng các dự án điện gió, các nhà máy sản xuất ô tô do doanh nghiệp Trung Quốc cung cấp cấu kiện.

Điều này cho thấy doanh nghiệp cơ khí và kết cấu thép đang chịu áp lực kép: vừa chịu chi phí nguyên liệu đầu vào cao hơn đối thủ, vừa gặp khó khăn trong việc tiếp cận nguồn cung trong nước, làm suy giảm đáng kể năng lực cạnh tranh.

Từ các phân tích trên, Hiệp hội VAMI kính đề nghị Cục Phòng vệ Thương mại báo cáo Bộ Công Thương xem xét:

1. Điều chỉnh phạm vi áp dụng biện pháp chống lẩn tránh theo hướng chỉ áp dụng đối với thép tấm cán nóng có chiều dày dưới 6mm, thay vì áp dụng đến 10mm như hiện nay.

Đối với nhóm thép cán nóng có chiều dày từ 6mm đến 10mm, đề nghị xem xét loại trừ khỏi phạm vi áp dụng biện pháp do đây là nhóm nguyên liệu đầu vào thiết yếu của ngành cơ khí, kết cấu thép và nhiều ngành chế tạo khác; trong khi nguồn cung trong nước hiện chưa đáp ứng đầy đủ, ổn định về chủng loại, sản lượng, tiến độ giao hàng và yêu cầu kỹ thuật.

2. Đề xuất Cục Phòng vệ thương mại, Bộ Công thương tiếp tục theo dõi, đánh giá tác động của biện pháp phòng vệ thương mại đối với các ngành sử dụng HRC làm nguyên liệu đầu vào, bảo đảm chính sách phát huy hiệu quả đối với toàn bộ chuỗi giá trị công nghiệp, vừa bảo vệ ngành sản xuất thép trong nước, vừa duy trì năng lực cạnh tranh của các ngành công nghiệp hạ nguồn.

Hiệp hội VAMI tin tưởng rằng việc điều chỉnh phạm vi áp dụng theo hướng trên sẽ góp phần bảo đảm mục tiêu của chính sách phòng vệ thương mại, đồng thời tạo điều kiện để ngành cơ khí và các ngành công nghiệp chế tạo tiếp tục phát triển bền vững, đóng góp vào mục tiêu phát triển công nghiệp quốc gia.

Xin trân trọng cảm ơn và kính mong Quý Cục xem xét.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Lưu: VPHH.

**TM. THƯỜNG TRỰC HIỆP HỘI
CHỦ TỊCH**

Nguyễn Chí Sáng